

SLOVENSKI NAROD.

Iskaja vsak dan svečer izvzemši nedelje in pravnika ter velja po peti prejemni na avstro-ugrsko deželo za vsa leta 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vsa leta 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K, za en mesec 2 K; Kdor hodi sam ponj, plača za vsa leta 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za Nemčije celo leto 28 K. Za vse druge dežele in Amerike celo leto 30 K. — Na naročbo brez istodobne vpošiljave naročnine se ne osira. — Za oglasila se plačuje od petrostopne peti vrste po 14 h, če se oglasila tiska enkrat, po 12 h, če se tiska dvakrat in po 10 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se involir frankovati. — Recepti se ne vračajo. — Uredništvo in upravitelstvo je v Knafovih ulah št. 5. — Upravištvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oglasila, t. j. administrativne stvari.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

Upravištvu telefon št. 85.

Klicatelj v puščavi.

Učeni jezikoslovec pater Škrabec je v zadnji številki »Cvetja« priobčil članek, zaradi katerega ga bodo slovenski klerikaleci kamenjali.

V tem članku, na strani 194. in 195. zadnjega števila — navajamo strani, ker vemo, da ravno klerikaleci »Cvetja« nikdar ne citirajo — je napisal pater Škrabec najostrejšo obsodbo tiste morale, po kateri se ravna slovenska klerikalna stranka v političnem in tudi zasebnem življenju.

Naša klerikalna stranka je duhovska stranka. Vse kar je, je postala edinole vsled duhovskega dela, kar ima, so ji dali, pridobili in ustvarili duhovniki, duhovniki so njeni vrhovni voditelji, duhovniki so njeni agitatorji, brez duhovščine ni nič in bi razpadla v nekaj tednih.

In tej duhovski stranki je sedaj pater Škrabec v »Cvetju« vrta svetega Frančiška vrgel, čeprav z milimi besedami, v obraz očitane, da je njena morala nekristjanska in nekatoliška.

To je zač najhujše, kar se more reči duhovski stranki, kajti s tem se ji odreka raison d'être.

»Cvetje« je namenjeno preprostim ljudem, tretjerednikom in tretjerednicam, in je pisano primerno duševnemu obzorju teh ljudi. Pater Škrabec jim je prav po starokristijanskemu običaju na praktičnem zgledu pokazal, da je morala, ki se je drži klerikalna stranka, zavržena, poganska in v direktnem nasprotju z duhom kristijanskim in s Kristusovimi nauki.

»Če ti da kdo zausnico, daj mu dve nazaj« — v tem načelnem izreku vidi pater Škrabec bistro, pointeseno novodobne klerikalne morale in to moralo obsoja kot nemoralno, kot nasprotje vsega pravega kristijanstva.

Da se klerikaleci res drže te morale, to ve pač vsakdo, saj ga že kmalu ne bo človeka, ki ga se niso klerikaleci zdelali, saj je znano, koliko pravih in obsodb so že klerikaleci imeli in kako sirovo in hudobno divjajo klerikalni listi. Sicer je zadnji katoliški shod to početje obsodil, a ta obsodba ni imela nobenih praktičnih posledic, ostalo je vse lepo pri starim.

Pater Škrabec obsoja torej moralo, po kateri se ravna slovenska duhovska stranka, ker je nekatoliška, ker je v nasprotju z nauki Izveličarjevimi in ker vsled nje podivja ljudstvo.

Praktičnega uspeha ne bo imel članek pater Škrabca prav nobenega, ostal bo glas klicatelja v puščavi. Zanimiv je ta članek le, ker kaže, da je resnično in utemeljeno, kar ravno slovenski liberalci tolikrat očitajo klerikalcem, da so se namreč izneverili Izveličarjevimi zapovedim in zavrgli kristijanska načela, moralna in etična.

Obsodba pater Škrabca zadeva v prvi vrsti klerikalno časopisje in s tem so obsojeni tudi škofje. Ze prej so imeli škofje nalogo in dolžnost nadzirati duhovsko časopisje, po zadnjih papeževih ukazih se jim je ta dolžnost posebno zabičila in je papež zaukazal najstrožje odredbe v tem oziru. Kakor se vidi, se nekateri škofje v svojem brezmejnem fanatizmu in v svoji vladajočelnosti in maščevalnosti ne brigajo niti za papeževe ukaze, niti — kakor priča pater Škrabec — za verske nauke.

Notranjsko vodovje.

Poročilo poljedelskega odseka o predlogu poslanca Gostinčarja in tovarišev glede odтока vodovja iz Cerkniškega jezera in iz Planinske doline.

Predlog poslanca Gostinčarja in tovarišev o odtoču vodovja iz Cerkniškega jezera in iz Planinske doline zadeva eno najvažnejših deželno-kulturnih vprašanj v vojvodini Kranjski. Pravilna rešitev tega vprašanja ne bi bila samo krajevne-ga pomena, marveč bi morala vzbuditi splošno zanimanje, ker se gre tukaj za melioracijo kraških kotlin sploh.

Tvorba dolin v kraški formaciji se bistveno razlikuje od one, ki si jo nehoti mislimo vsled splošne predstave o tvorbi dolin. Kajti kraške doline so na kratko odsekane in vodne struge so pogostoma prekinjene, doline tvorijo nepravilne kotle, ki jih kroginkrog obdajajo vrhovi; tekoče vode, potoki in reke se zbirajo ali na površini zemlje ali pa vro iz podzemskih duplin, preteko dolino in se na njenem spodnjem koncu zopet izgube v razpokana tla, ali pa tudi presahnejo v ravnostih žrelah, iz katerih so bili privreli.

V dobi, ko ne dežuje, se dolinske vode pogostoma docela posuše, dočim nastanejo ob obilem deževju, ko dupline in jame vsega dotoka naraslih voda ne morejo več požreti, po dolinah povodnji, ki jih izpremenje v jezera, uničujoč vse nasade in prideleke na njivah in travnikih; ta perijodična jezera se drže po cele te-

dne, včasih po cele mesece — kolikor je pač bilo padavine — in jedva da so se odtekla, se že zopet napolne, tako da ne trpijo samo zemeljski prideški neprestano škodo, marveč da vsled nastalega blata in izparivanja trpi v zdravstvenem oziru vsa okolica.

Izrecno treba omeniti, da so na dnu doline naplavljena tla skoro povsodi zrnate strukture, vsled česar se ne izpremenje izlaha v močvirje, nasprotno, prav plodovita bi utegnili postati, samo če bi se temu smotru primerno uredile razmere nadtalnih in podtalnih voda.

Kraška tla na Kranjskem segajo čez ves južni del dežele, zavzemajo torej večjo polovico vse deželne zemeljske površine; kraške kotline pa — porazdeljene po vodotokih, ki vro na dan — se dele z ozirom na to, kam se voda po podzemskem odtoču odteka, v šestorico porečij ali zistemov:

1. Največja in v gospodarskem oziru najvažnejša je izmed takozvanih notranjskih kotlin ona, na katero meri predlog poslanca Gostinčarja; v ta zistem spada a) Planinska dolina s 1170 hektarji dolinskih tal, b) Cerkniško jezero s 3650 hektarji dolinskih tal, c) Loška dolina s 1260 hektarji dolinskih tal, d) Pivška dolina s 4100 hektarji dolinskih tal in mnogo drugih s skupaj 15.630 hektarji dolinskih tal. Glavni tok tvori tukaj Ljubljanska, ki izvira na južnem robu ljubljanskega barja nad Vrhniko iz cele vrste žrel.

2. Povodje Krke z Račino, Lučko, Ponikevsko, Dobropoljsko, Struško, Doberniško, Temeniško dolino in mnoge druge male doline skupaj s 10.260 hektarji dolinskih tal.

3. Povodje Kulpe z Ribniško, Kočevsko in Kočevskoreško dolino s skupno 10.000 hektarji dolinskih tal.

4. Povodje Reke z 2100 hektarji dolinskih tal.

5. Povodje Idrije z 865 hektarji dolinskih tal.

6. Povodje Vipavsko s 615 hektarji dolinskih tal.

V vsem se torej ne gre za nič manj nego za 35.500 hektarjev, okroglo 40.000 kvadratnih kilometrov dolinskih tal, ki so potrebna melioracij posebne vrste.

Ko prehajamo na vprašanje o vprašanju notranjskih kotlin, omenjamo, da je strokovno obravnavanje tega vprašanja kot prvi izprožil kranjski deželni zbor s sklepom, vsled katerega je kranjska deželna vlada dne 26. januarja 1873 sub. št.

523 naročila civilnemu inženirju dr. Rafaelu Angelu Vicentiniju v Trstu, da naj sestavi strokovno sodbo o osuševanju in o tem, ali bi se to podjetje izplačalo. Temu naročilo se je Vicentini odzval julija 1875. in oddal svojo splošno sodbo.

Ta elaborat je pregledal cestni in vodni departement v notranjem ministrstvu in odločil z razsodbo z dne 13. junija 1876 št. 18.316/75, »da pač ni primeren za neposredno praktično uporabo.«

Nato je vsa ta zadeva počivala celih deset let, dokler niso sklepi deželnega zbora iz leta 1885. in 1886. pri c. k. deželni vladi za Kranjsko sprožili obdelavanje tega vprašanja v zmislu medtem izišlega melioracijskega zakona (z dne 30. junija 1884., št. 117). Vsled tega je c. k. poljedelsko ministrstvo odredilo krajevno komisijsko posvetovanje, h kateremu so se pritegnili izvedenci, in to izvedništvo je zabeležilo na licu mesta opazovane momente in storjene predloge v zapisniku, dne 26. julija 1886 sestavljenem v Cerknici.

Tehniško zastopništvo c. k. poljedelskega ministrstva je predlagalo, da naj bi se izognilo večjim delom, kakršna bi bila n. pr. regulacija podzemskih tokov in da naj bi se uspešno omejevalo na »krajevne« ukrepe in ki obstajajo v tem, da se od narave ustvarjena odtočna žrela otvore, razširijo in za trajno ohranijo.

V zmislu tega predloga je c. k. poljedelsko ministrstvo v sporazumu s kranjskim deželnim odborom izprožilo režijska dela, ki naj bi vodila do odkritja podzemskih vodnih tokov in ki naj bi preiskala hidrološke posebnosti kotlin. Stroški za ta dela so se pokrivali iz državnega melioracijskega zaklada in iz deželnih doneskov.

Dasi so se ta dela z veliko marljivostjo in vztrajnostjo vršila celih deset let, so bili krajevni uspehi — pospešitev odтока nadtalnih voda — precej neznatni, vendar pa so izzvali hrupno ugovaranje Barjanov, ki so ta svoj ugovor objavili z uradno vlogo, ki je bila zaeno letak, namreč M. Peruzzijski spis »Kako osuševanje Planinske doline škodljivo vpliva na kulturo ljubljanskega barja« z dne 8. oktobra 1888.

Prave vrednosti vseh teh del ni iskati v izvršenem osušenju, temuč v tem, da se je dognala zamotana zveza nad in podtalnih odtočnih razmer dotičnega povodja.

Ne da bi se oziralo na mnogotero življenjsko nevarnost, ki je zdru-

žena s temi deli, se ni niti v enem slučaju posrečilo zasledovati podzemski tok vode nepretrgoma od gorenje do spodnje kotline, ker onemogočujejo prodiranje usadi, udori, sedla in pa razcepljanja jam in predorov, v prvi vrsti pa večja vodna zbirališča, tako da se je izvečine izgubila vodilna smer.

Princip osuševanja kraških dolin je danes dognan in sestaja iz četrterih delavnih faz:

1. Stvaritev odтока.
2. Stvaritev umetnega podzemskega vodotoka skozi rove z uporabljanjem že odkritih ali pa jam, ki jih je treba šele odkriti.
3. Stvaritev zbiralne kotline na dolinskem dnu ali pa z uporabo posameznih za to prikladnih dolin.
4. Zgradba vodnih dovodov, da se prednosti sedanjih divjih poplavitvev umetno nadomeste, oziroma sistematično izboljšajo, pri čemer naj se kolikor mogoče uporabljajo edinole nadtalne vode.

Stvaritev odтока je bila za umno osuševanje notranjskih kotlin največja ovira in zanimivo je citati danes, kako so pri zgoraj omenjeni komisijski obravnavi v Cerknici še leta 1886. zastopniki c. k. vlade domnevali, da se osuševanje ljubljanskega barja še dolgo ne bo dalo izvesti. Najvišji sklep z dne 1. avgusta 1906 pa je zakonski načrt kranjskega deželnega zbora z dne 21. novembra 1905 glede poglobitve Ljubljanske v svrhu osuševanja ljubljanskega barja pozakoni in zakon se sedaj že izvršuje.

S tem se je odpravila največja ovira osuševanja notranjskih kotlin.

Stvaritev podzemskih vodotokov po rovih je najdražji del vsega podjetja. Umetnega vodotoka bi bilo med Planino in Ljubljanskim barjem približno 8 km, med Planino in Cerknico približno 5,5 km in med Cerknico in Loško dolino približno 1,5 km, vsega skupaj torej kakih 15 km — ne da bi všteli struge, ki jih je treba šele regulirati, nove struge, razširjenje naravnih votlin, zatvornice, stopnje in jezi itd. Prezreti pa se ne sme, da bi se to vodovje, ki pada 280 metrov, dalo koristno uporabiti, ker bi gospodarskim potrebam primerno urejeno dajalo najmanj 1200 konjskih sil, kar pa bi se ob srednjem vodnem stanju še znatno zvečalo.

Izrabljanje teh vodnih sil pa pomenja velikanski gospodarski preobrat vse krajine.

Za stvaritev zbiralne kotline je dno razsežnega Cerkniškega

LISTEK.

Ustoličenje koroških vojvod.

(Kulturnozgodovinske črtice s posebnim ozikom na pravni in gospodarski pomen za Slovence. Sestavil A. B.) (Dalje.)

Da se je tudi v upravi in na dvoru čislala slovenščina kot edino upravičeni jezik, o tem priča Ulrik Liechtensteinski v svoji knjigi »Friedenstent«. Ta čudni vitez je v 13. stoletju hodil po avstrijskih deželah preoblečen v boginjo Venero ter se boril z raznimi vitezi za žensko čast. Ko je prišel iz Benetk na Koroško, pričakal ga je blizu Beljaka koroški vojvoda ležeč s svojimi vitezi na travi pri zajtrku. O sprejemu piše Ulrik Liechtensteinski, da so mu knez in njegovi spremljevalci klicali dobro došel z besedami: »Buge waz pri mi gralva venus!« (Bog vas sprejmi kraljeva Venus). Da je bila takratna slovenščina današnji sličnejša, kakor pa takratna nemščina današnjemu nemškemu književnemu jeziku, dokazujejo Ulrikovi verzi:

»Hochgemuete frouwen
ir sult wol gedenken,
getriwen gesellen, vil

stalt ane muote,
daz in iwer huote
behalte, behüete
mit liebe, mit güete
vri von ungemüete.«

Enej Silvij poroča v svojem spisu »Europa«, da so koroški knezi celo pred cesarjem morali govoriti le slovensko (vocatius in iudicio coram imperatore querelantibus non nisi selauonica lingua responderet tenebatur). Isto potrjuje tudi Megiser. (So findet man in den uralten Freyheiten, dass ein Hertzog in Khärndten in Windischer Sprache ist investirt und eingesetzt worden und dass ein Fürst, wenn er bey einem Römischen Keyser, und dem ganzen heiligen Reich angeklaget wurde, dass er sich vor demselben anders nicht als in Windischer Sprache verantworten schuldigt war).

Kronist Otokar poroča: »swer in ouch vor dem rich an sprichet hezlich umb deheine schulde, des riches gunst und hulde hat er darzu wol, daz er dem niht antwurten sol wan in windischer sprach.«

Isto potrjuje tudi vetrinjski opat J a n e z: »Insper Selavica, qua hic titur prolocutione, in conspectu imperatoris cuilibet querulanti de se, et non in lingua alia tenebitur respondere.«

Unrest piše: »Von alter haben all hertzogen von Kerndten die freihait gehabt, wann sy vor ainen romischen khayser oder kunig verklagt sind worden, oder angesprochen, so habn sy sich in windischer sprach verantwort; darumb das Kerndtn ain rechts windisch land ist.« — Tak privilegij sta izrecno potrdila še cesar Henrik in Rudolf, kar se zdi dr. Puntchartu »ganz unglauwürdig«. Tudi so imeli koroški knezi pravico, da se jim na cesarskem dvoru ni bilo treba odkrivati.

Kronist Otokar piše o tem: »swa der keiser hof hat, so sol in der selben wat der Kernaere herzogin daz richte lazen für sich zogen ouch sol in niemen tragen haz, gegen swem er vermidet daz, daz er nicht abnimt sinen huot: durch hochwertigen muot tuot er sin niht wan daz er sin ze rehte giht.«

V teku časa so seveda tudi slov. pravice zaspale. Vojvodi nemških dinastij so se pač morali naučiti vsaj slovenskih odgovorov za ustoličenje, a Schwabenspiegel celo dvomi, da so vladarji habsburške dinastije sploh še odgovarjali slovensko na kmetova slovenska vprašanja. Schwabenspiegel namreč piše: »So mag im fürbas nieman ansprechen, vor dem Richter des selben landes umb kain sach,

noch umb kain schlacht schulde den ain windiseher man der spricht in wol an, umb schuld und umb ander sachen, aber vor ey, daz er sine lechen von dem rich enfache so mag man in wol ansprechen umb wat jeman zu jm der da deggt, ich etwais gurt herr wie du es manist das du mir nitt, dar umb ussrichtung tust, dar uff mag, der hertzog antwurten, ob er wil ich enwaiss gurt frund, was du manist ich verstan diner sprach nitt, und da mit hett er im dann gantz ussgericht, und ist von jm ledig mitt allem rechten« (ne vem kaj govoriš, ne razumem tvoje-ga jezika, in s tem se ga je popolnoma odkrižal).

Druge pravice Slovencev pri ustoličenju.

Z ustoličenjem so bile v zvezi tudi razne pravice nekaterih deželnih rodbin; tako je imela rodbina Partovčanov (Portendorfer) pravico požiganja, rodbina Gradnikov pravico košnje in rodbina Ravberje v pravico ropanja (?). Te rodbine so prvotno šteli med deželne plemiče, vsaj Megiser navaja »kureze« med deželnimi dostojanstveniki. Tako pravica je namreč bila deželnoknežja najemna pravica. Megiser piše: »Die Portendorfer haben die freyheit vnd gerechtigkeit, alldieweil der fürst auff bemeldtem lehen stuel

sitzet vnd leihet, mögen sie im landbrennen, wo sie wollen, wer sich anders mit ihnen nicht huldigt. Diese Portendorfer seindt alle mit tod abgangen vnd haben die Mordaxen solche freyheit mit erbschaftt erlanget.« Obema rodbinama so take pravice razni vladarji potrdili, prvi je to storil vojvoda Leopold leta 1382., zadnji pa cesar Maksimilijan leta 1553. V vseh teh državnih aktih se imenuje takšna podelitev najemna (Lehen) in deželna. Tako je potrdil nadvojvoda Ernest leta 1414. tak privilegij s sledečim pismom: »Wir Ernst itd. bekennen als wir unsere lechen unsers erzherzogthumbs ze Khärndten auf den suntag Letare nachtsvergangen ze leichen auf dem stuel bey Zoll, als dass von alter ist her khomen, haben lassen berueffen, ist für uns khomen unser gethreuer lieber Mertil (Martin) Mordax und bat uns, das wir im an der erbern Khathrein (zadnja Partovčanka Katarina) je bila namreč žena Martina Mordaxa) seiner hausfrauen statt geruechen ze verleichen das prennambt unsers obgenandten erzherzogthumbs Khärndten... das haben wir gethan und haben im an statt seiner obgenanten hausfrauen das obgenante prennambt mit aller zugehorung verleichen und leichen auch wissentlich mit dem Prief.«

(Dalje prihodnj.)

jezera, kakor tudi nad 1.8 km dolga in 30 m pod jezerskim dnom ležeča globel Rački potok zelo prikladna.

Sploh omogočajo doslej izvedena raziskovalna dela in dosedanja hidrološka in hidrotehniška opazovanja, da se dožene načrt osuševanja in melioracije notranjskih kotlin kakor tudi uporabljanja vodnih sil potom hidroelektričnih naprav, čeravno je še v marsikaterem oziru potreben še nadaljnjih podrobnosti in izpopolnitve omenjenih opazovanj, ki pa se gotovo dosežejo še predno se bode odločilo o tem načrtu.

Z ozirom na vse zgoraj navedene okoliščine stavlja poljedelski odsek sledeče predloge:

Visoka zbornica skleni:
I. C. kr. vladi se naroča ukreniti, da priznani večaki izdelajo podoben načrt o umnem osuševanju, o melioraciji tal in o izrabi vodnih sil notranjskih kotlin.

II. C. kr. vladi se naroča, da naj hidrografska in hidrološka služba na vsem Krasu ter krajini primerno organizuje in vsako na vodnogospodarsko ali znanstveno raziskavanje mereče prizadevanje pospešuje, kakor naj tudi ukrene študije o preskrbovanju vode v poljedelske namočilne namene.

Na Dunaju, 1. julija 1908.
Jošt Fink, načelnik. — Prof. I. Vlad. Hrasky, poročevalec.

Državni zbor.

Dunaj, 14. julija. Zbornica dela z nenavadno naglico. Danes je bil sprejet v drugem in tretjem branju zakon glede rezervistov, in sicer se je podrobna razprava kar preskočila. Takoj nato se je začelo razpravljati o melioracijskem zakonu. — Pri razpravi o zakonu za rezerviste je predlagal poslanec Skaret, naj se določi za najmanjšo podporo rezervistom, oziroma njihovim rodbinam 1 K na dan in da naj stopi zakon v veljavo 1. avgusta. Proti prvemu predlogu je nastopil v imenu vlade sekijski načelnik Reuter. Pač pa je bila sprejeta določba, da stopi zakon v veljavo 1. avgusta t. l. — Pri razpravi o melioracijskem zakonu je predlagal poslanec Biankini resolucijo za regulacijo rek in potokov v Dalmaciji in za osuševanje pokrajin, kjer razsaja malarija. Poslanec Hrasky je dokazoval, da bi se o predlogi bilo moralo razpravljati v gospodarskem odseku. — Za Štajersko je govoril posl. vitez Pantz, ki je zahteval ustanovitev posebnih organizacij za zdravljenje izvršenih regulacij rek in potokov. Nadalje je zahteval, naj se prispevek dežel zniža od 15%. Na Štajerskem je nad 200 hudournikov, ki so potrebni obzidave, za kar bi bilo treba 25 do 30 milijonov kron. Zato pa zvišanje melioracijskega fonda za 8 milijonov še ne zadostuje. — Potem se je razprava prekinila ter bodeta jutri govorila še glavna govornika Stojan za, Seitz pa proti. — Zakonska predloga o davku na poslopja in zakon o špiritu sta se brez prvega branja izročila davčnemu, oziroma proračunskemu odseku. — Poslanec Biankini je opozarjal na veliko važnost, da se tudi mornarji v Primorju pritegnejo k zavarovanju za starost in onemoglost ter vprašal načelnika gospodarskega odseka, ali hoče še pred koncem sedanjega zasedanja sklicati sejo, da se razpravlja o tem predlogu. — Brambovski minister je odgovarjal na nekatere interpelacije. — Jutri zvečer ob 6. uri bo izredna seja zaradi volitev v delegacije.

Zboljšanje plač državnim uslužbencem nižjih kategorij.

Dunaj, 14. julija. Proračunski odsek je začel danes razpravljati o zakonu v prilog državnim uslužbencem nižjih kategorij. Finančni minister Korytowski je povedal, da pride od določene vsote 18 milijonov kron za uradne slugе, oficijante in oficijantinke 2.3 milijonov. Na posamezne resortе se cela vsota razdeli sledeče: trgovinsko ministrstvo dobi 4.4, ministrstvo notranjih del 2 milijona, finančno ministrstvo 1 milijon, železniško ministrstvo 8.3 milijone kron. Minister baron Bionerth je naznanil, da se bo novi zakon oziral tudi na policijsko osebje, ki je v državnih službi, in sicer se uredi plače policajem in agentom po kategoriji slug, nadzorniki pa se uvrste med poduradnike. Razen tega se namerava za policaje uvesti posebna pristojbina za nočno službo v znesku 1 K. Tudi se odmeri polovici stražnikov in vsem agentom stanarina. — Železniški minister je izjavil, da se pristojbine za nočno službo in nekatere druge postranske pristojbine pri železnicah izboljšajo, za kar pa je treba nad 3 milijone kron, ki jih upa dobiti minister v prihodnjem proračunu. Tudi se namerava začetno plačo slugam zvišati za 100

kron, za kar bo zopet treba 1 milijon kron. Izvede se enakopravnost uradnikov pri državnih železnicah v 5. in 6. službenem razredu z državnimi uradniki 6. in 7. činovnega razreda ter se uredi tudi dopusti.

Podržavljenje železnice.

Dunaj, 14. julija. Po dolgotrajnih pogajanjih se je doslo popolno sporazumljenje zaradi podržavljenja prog državne železniške družbe, severozapadne in južnoseverne nemške zvezne železnice. Vse navedene proge preidejo v državno last že z veljavo 1. januarja 1908 pod sledečimi pogoji: 1. za garantirane dopolnilne proge plača država družbi 4.200.000 K s 30dstonimi prioritetami. 2. Za staro omrežje in za vse lokalne železnice prevzame država 30dstonne prioritete in obrestovanje ter izplača še 16 milijonov K. Pri ostalih progah prevzame država še izplačevanje dividend po 20 K.

Ukrajinci in vseslovanski kongres.

Praga, 14. julija. Ukrajinci so poslali načelniku organizacijskega odbora vseslovanskega kongresa, dr. Kramářu, nekako spomenico, v kateri pravijo, da se organizacija kongresa ne ozira na stremeljenja in potrebe ukrajinskega naroda. V odbor organizatorjev so se povabili v Petrograd taki možje, ki zanikajo obstoj ukrajinskega naroda. Vse te napake organizatorjev so zakrivila, da se zastopnikom ukrajinskega naroda ni bilo mogoče udeležiti kongresa. Spomenica pravi končno, da Malorusi (namreč mladi, to je Ukrajinci) ne smatrajo kongresa za izraz slovanske solidarnosti, ker se ta konferenca vedoma izogiba glavnim živlenskimi vprašanjem zatiranih slovanskih narodov. Spomenico sta podpisala dr. Levicki in dr. Bačinski. (Spomenica je le prazen izgovor, kakor so tudi slovanski klerikalci smešno opravičevali svojo neudeležbo).

Angleški predlog za reforme v Macedoniji.

London, 14. julija. Kakor je bilo že povedano, ne obsega angleški načrt, ki ga je predložila Anglija sporazumno z Rusijo velenislam, cele reformne akcije, temuč nagla, da je treba napraviti najprej mir in red, preden se bo moglo začeti reformirati. V ta namen predlaga Anglija primerna sredstva za uničenje vstajskih čet, in sicer se naj ustanovi pod poveljstvom turškega častnika takozvani leteti voj 10 do 12 tisoč mož. Pododelki tega voja se naj podredijo mednarodnemu orožništvu. Berolin, 14. julija. Višji diplomat turškega poslanstva se je izrekel napram dopisniku »Berliner Tagblatt«, da v Carigradu še ničesar ne vedo o angleško-ruskim reformnim načrtih. Sploh bo pa turška vlada pustila te načrte neopazene, dokler klanje v Macedoniji ne preneha. Da se to doseže, pripomorejo lahko največ manjše balkanske vlade, v prvi vrsti pa Bolgarija. Ko pomeha gibanje vstajskih čet, začela bo Turčija sama reformirati, kar je v njenem državnem interesu.

Zarota proti carju.

Lvov, 14. julija. V Losnovicah so baje prišli na sled zaroti proti ruskemu carju. Zarota je bila temeljito zasnovana in daleč razpredena. Zaprti so nad 100 oseb, moških in žensk. Kolodvor so zasedli orožniki in kozaki. Prehod čez mejo je skoraj nemogoč.

Klerikalna nestrpnost na Nemškem.

Draždane, 14. julija. Apostolski vikariat v Draždanih je prepovedal vsem podrejenim duhovnikom čitanje protestantskih časopisov. In to se godi v protestantski Saksonski, kjer katoliških dnevnikov sploh ni ter je vladala dosedaj med katoliki in protestantini najlepša sloga.

Angleško in nemško vojno brodovje.

London, 14. julija. V angleški zbornici se je večerj pri razpravi o proračunu za nove vojne ladje debatiralo tako, kakor da je pričakovati prej ali slej vojne z Nemčijo. Poslanec Lee je opozarjal, da bo jeseni 1912. imela Nemčija 17 najpopolnejših vojnih ladij, Anglija pa le 12. Admiral Kenna je odgovarjal, da bo meseca junija 1911. imela Anglija 12 najboljših vojnih ladij, Nemčija pa le 9. Na ta način je Anglija popolnoma zasigurana. Tajnik admiralitete Namara je pripomnil, da angleška vlada stori vse, da si Anglija ohrani nedotakljivo nadvlado na morju.

Revolucija v Perziji.

London, 14. julija. Na brzajavni ukaz šaha so začeli v Tebrisu

z dvema topovima streljati na tisti del mesta, kjer so zbrani revolucionarji. Revolucionarji so odgovorili z močnim pokanjem iz pušk. Boj se nadaljuje.

V odpomoč finančni krizi v Ameriki.

London, 14. julija. Predsednik Roosevelt je naročil načelnikom državnih oddelkov, naj pospešijo, da se za kontrakte in materialije izplača čimprej 3600 milijonov kron. Roosevelt je mnenja, ako se na ta način vrnejo normalne razmere ter se zopet oživi narodova blaginja, da bo tudi Taft lahko prodril pri volitvah za predsednika.

Poštni uradniki na Bledu.

Celovška podružnica društva poštini uradnikov je pozvala svoje posestrime Ljubljano, Gorico, Trst, Beljak, Gradec, Maribor, na sestanek na Bled. Odzvale so se razen Maribora vse, in sicer mnogostevilno. Šestinspetdeset tovarišev je bilo navzočih, nekateri s svojimi ženami. Spored dnevnega reda je bil: 1. Stališče društva poštini uradnikov v osrednji zvezi državnih uradnikov. Poroča podpredsednik osrednjega vodstva društva poštini uradnikov na Dunaju, kontrolor Stojk. 2. Nedeljski počitek, poroča Celovec, oficijal Vrenko. 3. Pristojbine za nočne službe in za delo čez čas, poroča Gorica — oficijal Lodatti. 4. Pristojbine za službe pri poštini ambulancah (na železnicah), poroča Beljak — oficijal Radl. 5. Samopomoč, nabiranje zaklada v ta namen, poroča Ljubljana — oficijal Mayer.

Sklicatelj oficijal Vrenko pozdravi navzoče in razloži pomen sestanka. Ker oficijal Mayer odkloni ponudeno mu predsedstvo, so bili izvoljeni: višji poštni oskrbnik Poch — Pontabelj, predsednikom, oficijal Mayer — Ljubljana, podpredsednikom.

Kontrolor Stojk — Dunaj poroča o letošnjem občnem zboru osrednje zveze društev državnih uradnikov. Radi načrta glede časovnega avanzma je prišlo do konflikta v odboru osrednje zveze med poštini oficijalom Grabscheidom in zastopniki poštnega društva. Eni so zahtevali, da se uradniki dele v tri kategorije, v akademsko izobražene, srednje šole z maturo in v manje izobražene. Poštni uradniki za dvojnovernstne, akademsko in neakademsko izobražene. Rači nastale opozicije v odboru od strani zastopnikov društva poštini uradnikov je sklenil predsednik s svojimi pristaši (računskimi uradniki) predlagati na občnem zboru izobčenje poštnega društva iz zveze. Ali za tak predlog ni bilo dobiti zadostne podpore od drugih društev, oziroma večine, zato se je predlog, četudi že postavljen v spored dnevnega reda občnega zbora, previdno umaknil. Na občnem zboru je pa prišlo iznova do spora med stariim odborom, odnosno predsedstvom in poštini uradniki. Povod temu je bil od odbora proponiran načrt službene pragmatike. Predsednik Grabscheid je delal na to, da bi se ta načrt en bloc brez debate sprejel. Temu so se uprli poštni uradniki in drugi njih somišljeniki, češ, da so v načrtu točke, ki pomenjajo poslabšanje dosedanjega disciplinarnega reda, med drugim, da naj predstojnik uradima ima na primer pravico kaznovati podrejene uradnike z denarno globo, da se kazenskim potom odvzame uradni pravica do trienije, ali da se upokoji. Tega do zdaj ni bilo. Naj se načrt obravnava točko za točko. Predsednik apelira radi tega na občni zbor ter dobi na nepopolnoma jasn način večino za to, da se načrt sprejme en bloc. Tedaj so zapustili poštni uradniki občni zbor in kasneje izstopili iz osrednje zveze. Kasneje so jim sledili in niso več v zvezi društva konceptnih uradnikov, računskih poštne hranilnice in sodnijsko-pisarniških. Današnja osrednja zveza kot taka tedaj nima pravice govoriti ali sklepati v imenu državnih uradnikov. Osrednje vodstvo društva poštini uradnikov pa snuje osrednjo zvezo za društva vseh kategorij poštini uslužbencev. V danih trenutkih in skupnih interesih se lahko skupno in vzajemno postopa. Število poštini uslužbencev znaša 57.000, in tako množica lahko sama zase kaj doseže. Dosedaj je bilo pošto društvo v osrednji zvezi več ali manj kot pijonir v dosegu uradniških zahtev. Vsled spletkarjenja od strani predstevstva, osobito v vprašanju maturantov, je društvo poštini uradnikov bilo primorano iti drugo pot. Osrednja zveza je postavila društvo pred alternativo, molči ali pojdi.

V nadaljnjih točkah naj se omeni le še nedeljski počitek. Zahteva se popolni počitek liki na Angleškem. — Od sobote šeste ure zvečer do ponedeljka osmih zjutraj naj bodo

poštni uradi za stranke zaprti. Le za najnujnejše stvari, brzojavke, ekspresna pisma itd., naj se dela izjema proti izjemni, višji, takozvani nedeljski taksi. Na zborovanju je bil kot gost angleški uradnik, ki biva sedaj na Bledu na dopustu. Ta je razlagal nedeljski počitek v Londonu in Angleškem sploh. Razen Londona počiva na Angleškem vse ob nedeljah. Ne samo trgovine in uradi, tudi gostilne so razen hotelov za tujce ves dan zaprte. London ima izjemo v toliko, da so gostilne od 2.—4. in od 6. do 9. popoldne odprte. Anglež ima v zabavo druga sredstva, ne pijančevanje.

Omeniti je še, da so se poverile priprave za enak sestanek prihodnje leto ljubljanski podružnici in določilo mesto Ljubljana v ta namen.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 15. julija.

— Notranjsko vodovje. Starodaven je modri pregovor »le čevlje sodi naj kopitar«, a do poslanca Gostinčarja ta modrost še vedno ni prišla. Dasi se mož ničesar učil ni, govori posebno rad o stvareh, ki jih razume samo strokovnjaki. Če treba, se loti tudi najtežjih problemov. S smelostjo, ki jo zamore dati samo najboljša nevednost, se je lotil tudi vprašanja o notranjskem vodovju. Vsled svoje velike nevednosti bi bil Gostinčar v tej zadevi lahko provzročil veliko škodo Notranjski, ko bi na srečo ne bil član poljedelskega odseka tudi profesor praške tehnike poslanec Hraský, ki je specialist v melioracijskih delih in pozna Kras in njegova svojstva, kakor morda nihče drugi. Odsek je poročanje o tej stvari poveril prof. Hraskemu, čigar temeljito poročilo prijavljamo na drugem mestu. Gostinčarju pa svetujemo, če hoče svojim volilem kaj koristiti, naj v državnem zboru ne vraga nobenih predlogov in naj sploh nikdar ust ne odpre, ker ni vselej kak profesor Hraský pri rokah, ki bo volilec obvaroval škode.

— Šostanjski klerikalci so kupili kemično pralnico in s tem pridobili v trgu dva glasa drugega razreda ter se znebili trdega nemčurskega nasprotnika. Poprej so je kupili Majerjevo vilo in sedaj hočejo po ovinkih dobiti še šostanjski grad za neke nune. Če se to zgodi, bo Šostanj za dolgo let nemčursko klerikalno. Klerikalni zvezarji hočejo s svojimi napadi uničiti vsakogar, kdor se jim ustavlja; česar pa z napadi ne opravijo, skušajo doseči z denarjem. Slovencem na Štajerskem bo treba misliti na obsežno protiakcijo, sicer pride v kratkem ves Spodnji Štajer pod klerikalni podplat.

Šostanjec.

— Učenje materinega jezika jim je odveč. Na nemški višji realki v Trstu je bilo preteklo šolsko leto 76 Slovencev. Od teh jih je pa obiskovalo pouk v slovensčini, ki ni obvezen predmet, samo 24. To ni prav! Res, da je tudi od 234 italijanskih dijakov obiskovalo samo 160 neobligatnega pouk v italijansčini, vendar to nas nič ne briga. Slovenski dijak mora na šoli, kjer slovensčina ni učen ali obligaten jezik, pa jo lahko obiskuje, obiskovati ta pouk! Vendar ne bo nikomur odveč učenje materinega jezika! Če so pa tudi »slovenski« dijaki, da jim preseda tako učenje, potem ni čudno, da imamo Slovenci toliko renegatov, ki so najhujši zatiraleci slovenskega življa!

— Vzoren okrajni glavar. Veliki požar na Bledu je uničil mnogo imetja. Če si hočejo ljudje na novo popraviti prebivališča, so navesani na podpore in na kredit. Naravno je, da so se nesrečni pogoreli v prvi vrsti obrnili na blejsko posojilnico in naravno je, da mala posojilnica ne more s svojimi sredstvi ugoditi vsem velikim potrebam. Vsled tega se je posojilnica obrnila na vlado s prošnjo, naj ji dovoli primeren kredit, da ga bo porabila za posojila pogoreleom. Vlada je vprašala okrajnega glavarja Detela, če je za prošnja utemeljena in če je potrebno in koristno dovoliti blejski posojilnici kak kredit. Vsakdo, ki ima kaj sroca zaljudi, ki jih je sadela težka nesreča, bi bil pač vladi priporočal, naj z dovolitvijo kredita blejski posojilnici pomore pogoreleom do hitrih in cenjenih posojil, brez katerih si ne morejo pomagati iz nesreče. Gospod okrajni glavar pl. Detela pa ni tako storil, nego je priporočal vladi, naj odbije prošnjo blejske posojilnice češ, da je že uvedena državna akcija in da je dovolj kapitala v sosednjih gorenjskih posojilnicah, ki lahko blejski posojilnici pomagajo. Oj, je to plemeniti prijatelj ljudstva, ta gospod pl. Detela.

— Šaha in nakup sene. Deželna vlada kranjska je sporočila poljedelskemu ministrstvu, da je kupila 4000 vagonov sene in sicer 3000 vagonov cent po 5 K

„Zegnanje pri Sv. Jakobu“. Pod tem naslovom priredi „Gospodarsko napredno društvo za šentjakobski okraj“ v nedeljo 26. julija veliki vrtno veselico na obširnem senčnatem vrtu pri Plankarju na Dolenjski cesti. Pri veselici bo svirala mengeška godba, ljubljanska društvena je oddana za drugam. Sodelovalo bo tudi pevsko društvo „Ljubljanski Zvon“. Na veselici prostoru se postavi velikanski mlaj z dobitki za najboljše plesalce. Tudi bo postavljenih več štantov za odpustke, cvetlice in slično drobnjavo. Bogat srečlov, za katerega je nekaj prav lepih dobitkov že nabranih, obeta zabavo vsekakor precej povzdigniti. Na prostoru za ples bo svirala posebna godba, da se bodo obenem lahko zabavali plesalci in neplesalci. Vrt bo lepo okrašen z zastavami in lampijoni, v mraku se pa prižge krasen umetni ogenj. To je del obširnega programa te veselice. Kdor bo hotel zegnanje pri Sv. Jakobu najlepše in najzabavnejše praznovati, naj poleti 26. julija k Plankarju in ne bo mu žal nikoli.

C. kr. l. državno gimnazijo je letos pred meseci v enem delu požar hudo poškodoval, posebno v drugem nadstropju in nekoliko tudi v prvem. Treba bode temeljitega popraviljanja in beljenja hodnikov v I. in II. nadstropju. Počitnice so se začele — a nihče se ne gane. Ali bodo spet zadnje dni delali in potem v novo pobeljene in pobarvane prostore mladino poslali, da bode tedne in tedne dihvala oni smrad, kakor je sedaj mesece tega jo zgorelini!! Vljudo prosimo slavno ravnateljstvo zavoda in c. kr. deželno vlado, da iz ozirov šolske higijene v tem oziru nemudoma storijo svojo dolžnost. Kot očetje dijakov, ki zavod pohajajo, imamo zato ne le pravico, marveč tudi dolžnost! Več očetov.

Dijaški izlet „Prosveta“ v Prago. Predpriprave so većinoma že dokončane; preskrbljeno je za brezplačno prenočišče za dijake, dijakine bodo stanovale v Československem dekliskem penzionatu, kjer bode veljalo stanovanje na dan za eno osebo z zajtrkom in postrežbo vred 1 K. Posredoval je sl. „Klub čeških turistov“. Ravnateljstvo drž. železnice je znižalo po preprijazni intervenciji gospoda župana in posl. Hribarja ceno na železnici na eno tretjino, in sicer iz Ljubljane v Prago čez Jesenice, iz Prage na Dunaj in z Dunaja v Ljubljano ter iz Prage v Karliv Týn in nazaj. Obedovali in večerjali bodo izletniki v češki akademski menzi. Upravni odbor razstave je izredno znižal vstopnino na razstavo. Mestno gledališče na Kral. Vinogradih nam je naklonilo 30 prostih vstopnic na eno gledališko predstavo; upamo, da bode tudi Narodno gledališče ugodno rešilo našo prošnjo za proste vstopnice. Obljubila se nam še več sličnih ugodnosti Program izleta je sledeči: 24. julija ob 7. uri zjutraj: odhod iz Ljubljane (izvenljubljanski tovariši in tovarišice vstopijo lahko na vsaki postaji proge Ljubljana Jesenice-Celovec. 25. julija ob 7. uri zjutraj: dohod v Prago, dopoldne: počitek, nato obisk v „Svazu českoslov. stud.“, v „Akad. slovenskem društvu Adria“ in v „Zvezi jugoslov. dijaštva“; popoldne: Hradčany, katedrala sv. Vita, Belvedere; zvečer: prijateljski sestanek, ki ga priredita „Svaz českoslov. stud.“ in „Adria“. 26. julija ves dan ogledovanje razstave. Popoldne: popularni sinfon. koncert na razstavišču. Zvečer: razsvetljava razstavišča. 27. julija. Dopoldne: ogled razstave, obisk moderne galerije slik in Maroldove panorame „Bitva pri Lipanah“ na razstavišču. Popoldne: narodopisni muzej, vrt Kinskega, Petřín. Zvečer: obisk v praškem Sokolu. 28. julija. Dopoldne: praški rotovž, stara židovska sinagoga in pokopališče, Týnska cerkev. Popoldne: obisk v „Severočeški jednoti“, Vyšehrad. Zvečer: koncert na Zofinu. 29. julija. Dopoldne: deželni muzej. Popoldne: rudolfska galerija slik in slikarska razstava, umetn.-obrtni muzej. Zvečer: predstava v Vinogr. mestnem gledališču (Blodkova opera „V vodnjaku“). 30. julija. Dopoldne: mestni muzej. Popoldne: obisk v Šolski Matiči, izlet s parnikom po Vltavi. 31. julija. Dopoldne: olšansko pokopališče, kjer se polože cvetlice na grob nepozabnega propagatorja československe vzajemnosti Jana Lega in očeta praških slov. dijakov Fr. Tomáša. Obisk v „Pošumavski jednoti“. Popoldne: Naprstkov obrtni muzej. Zvečer: razstava. 1. avgusta. Celodnevni izlet na Karliv Týn in v okolico. 2. avg. Dopoldne: Waldsteinova palača, sprehod po slikovitih partijah na Mali strani. Popoldne: razstava. Zvečer: predstava v „Nar. divadlu“ (Čajkovskega balet „Labodje jezero“), nato prijateljski odhodni sestanek. 3. avg. Zjutraj odhod iz Prage v Tabor. Ogled znamenitosti. Zvečer odhod iz Tabora na Dunaj. 4. avgusta. Zjutraj

(Dalje v prilogi.)

prihod na Dunaj in ogled mesta, zvečer odhod z Dunaja. 5. avgusta. Dopoldne ločitveni sestanek na Bledu. Z ozirom na abiturijente in z ozirom na to, da maksimalno število še ni prekoračeno, se termin za prijavljive podaljšuje do 20. t. m. Vsak izletnik mora vnaprej (najkasneje do 22. t. m.) vposlati 16 K za vožnjo (brez izleta na Karlov Tyn) v Prago in nazaj. Gospodinj se opozarjajo, da se izleta lahko udeleži tudi garde-dama. Izlet bode veljal z vožnjo vred za dijake minimalno 70 K, za dijakinje (zaradi prenočišč) 5 K več. Prijavljive naj se pošiljajo na naslov V. M. Zalar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 26. Vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.

Skolska slavnost v Trzinu. Veselica, katero priredi telovadno društvo „Sokol“, v Trzinu v nedeljo, 19. t. m. v bližini Pristavi pri gosp. Josipu Primožiču na korist svoje telovadnice, se udeležijo te telovadna društva: 1. „Sokol“ v Kranju, 2. „Sokol“ v Radovljici, 3. „Sokol“ na Jesenicah, 4. „Sokol“ na Javorniku. Vsa ta društva bodo izvajala s telovadnim društvom „Sokol“ v Trzinu proste vaje in telovadbo na orodju brez menjave, dalje bo telovadila vzorna vrsta. Na veselico prihiteli tudi „Čitalnica“ iz Kranja in slovensko bralno društvo v Trzinu. Vse bo torej kar človek rad vidi in sliši: telovadba petje in godba. Zato pa naj vidi Trzin v nedeljo slovenskih gostov, kolikor jih še ni bilo. Sprevod po trgu naj bo veličasten in našim redkim Nemcem imponujoč. Na zdar!

Na čast prvim abiturijentom mestne višje realne idrijske prireditelne občine v nedeljo, dne 19. t. m. ljudsko veselico na „Zemlji“. Začetek ob 3. popoldne. Na sporedu je godba, petje, ples in raznovrstna druga zabava. Upamo, da k tej za mesto Idrijo velepomembni veselici pohite vsi prijatelji lepo uspevajoče mestne realke.

Slovinci po poklicih. Socijalnodemokratska revija „Der Kampf“ je objavila statistiko slovenskega naroda po poklicih. Bilo je v slovenskem narodu leta 1900 poljedelskega prebivalstva 896.080, industrijskega 159.445, v trgovini in prevozu 42.059, v javnih službah in raznih svobodnih poklicih 90.772. Na vsak način je Slovinci več, nego znaša vsota tu navedenih števil.

Cepljenje koz na Kranjskem leta 1907. Preteklo leto so bile na Kranjskem 13.987 otrokom cepljene koze, dočim je bilo vseh otrok 18.867, ki bi morali cepljeni biti. Od teh otrok jih je prišlo staviti koze v okroglo glavarstvu postojnskem 95,9%, v kočevskem 86,4%, novomeškem 85,3%, črnomaljskem 83,3%, krškem 80,4%, ljubljanski okolici 79,3%, mestu Ljubljani 77,4%, litjskem okroglu idrijskem 78,2%, kamniškem 77%, kranskojskem 71,5%, radovljiškem 50,5 in logaškem 50,2%. V sanitetnem okrožju idrijskem, ki spada pod logaško okrajno glavarstvo, je bilo pripeljanih le 21,5% otrok k cepitvi. Najboljši uspehi cepjenja koz so bili v kamniškem okroglu glavarstvu, kjer so se prijelo koze 97,7% cepljenih otrok. V črnomaljskem okroglu glavarstvu so se prijelo koze 96,6% cepljenih otrok, v krškem 96,1%, v novomeškem 93,9%, mestu Ljubljani 93,1%, ljubljanski okolici 84,4%, v kočevskem glavarstvu 81,2%, logaškem 79,4%, litjskem 65,6%, kranskojskem 60%. V teh dveh okrajih se navadno najmanj primejo koze. Vsi stroški za cepljenje so znašali 10.354 K 40 v. Po šolah je bilo cepljenih od 66.795 otrok 2199.

Maturo na gimnaziji v Gorici je napravil tudi Roman Simčič iz Gorice. Anton Tonkli jo je napravil z odliko.

Umrli je včeraj v Gorici laški deželni poslanec in industrialec Ernst Holzer, doma iz Ljubljane. Deloval je mnogo v trgovsko-obrtni zbornici in govoril prav dobro slovenski. Pogosto je poudarjal, da je „ljubljska sraka“.

Zaprli so v Gorici nekega človeka, ki je na sumu, da je razpečaval ponarejen dnar, kakršen je krožil po tem mestu že v precejšnji množini.

V konkurz je prišel klobučar v Ormožu K. Jurčec.

Zastupila se je v Celju 26-letna Antonija Tomažin, doma iz Rake na Dolenjskem, ker jo je zapeljivce zapustil v najhujši bedi.

Dva milijona narodnih kolov je prodala „Lega nazionale“ preteklo leto. V Trstu je bilo prodanih 672.000, v Pulju 84.000, v malem Kopru 45.000, na Dunaju 19.550, v Gradcu pa 27.000. Slovinci, kdaj bomo mi tako požrtvovalni?

Železniška nesreča. Pri Volčji dragi na Goriškem je zadela železniški stroj v tovarni vlak. Nekaj vagonov je močno poškodovanih, ranjen je lahko en zaviralec.

Mariborski mesarji so znižali cene mesu za 8 do 16 vinarjev pri kili.

Bivši dekan Kompare — krčmar. Piše se nam iz Trsta: Zadržal klerikalna „Zarja“ v Trstu z nekakim sarkazmom poroča, da je bivši dekan v Oslu Kompare, — ki je, kakor znano, radi prevelike „ljubezni do bližnjega“, namreč ženskega spola (kakršno goji tudi marsikateri drugi „duhovniški sobrat“) meseca oktobra ubežal v Ameriko — vrgele duhovniško haljo od sebe in otvoril tam v „svobodni državi“ restavracijo ali takozvani „salon“, kjer se prav imenitno zabava in uganja razne nespodobnosti. Ej, lemenatarska vzgoja! V klerikalnem vzduhu se pokvari tudi najboljši človek. Čudno je le, da spravlja sramoto duhovnika Kompareta prav klerikalna „Zarja“ v javnost. Radovedni smo, kaj bi neki ta „nedolžni list“ pisal, ako bi danes ali jutri (kar ni izključeno) zbežal tja preko oceana kak škof, ta apostol „svetosti in čistosti.“ — Sicer bi pa tudi g. kaplanu Čoku bolj pristojalo beliti „firto“ in pa krčmarska čepica kot cerkvena kapa. Tudi mu ni potreba v Ameriko kot Komparetu, temveč naj prevzame kar konsumno društvo pri Sv. Ivanu, katere krčmo že itak priporoča njegov „šef“ razleco. Nad vratmi naj bi se blestel nadpis „očtarja pri Čoku“ (kakor poroča „Slovenec“, ustanavljajo namreč pri Sv. Ivanu „čuka“), a on naj bi stal kot „reklama“ na vratih. — Uspeh bi ne izostal. „Marijine hčere“ se bodo zbirale pred to „očtarjo“, kot vrane in kavke okoli čuka. — Eh, to bi bilo življenje! — Gotovo veliko bujnjejše, kot sedaj v sv. Ivanjskem farovžu. Avanti signori! Prilika je ugodna.

Petarde v Gorici. Po Gorici se govori, da so v nedeljo našli pred Velepromom petardo; govori se tudi, da so našli eno v ulici Formica v bližini ter da jo je policija zaplenila. V prostorih Mazzinijancev „Circolo popolare“ je bila v ponedeljek popoldne do noči dolga hišna preiskava. Policija je zaplenila vse polno raznih reči. Tudi drugod so bile preiskave in utegnejo priti interesantne reči na dan.

Boj med vojaško patruljo in vojakom. V ponedeljek je v Zagrebu vojaška patrulja prišla pešca Markovca, ki je brez dovoljenja popival ponoči. Ko so ga pripeljali v vojašnico, je vzel svojo puško ter se spazil za patruljo. S prvim strelom je nekega vojaka pri patrulji smrtno ranil. Nato je Makovec začel bežati, a na begu je ustrelil še enega vojaka, ki ga je zasledoval. Končno so divjaka le prijeli ter ga zvezali.

Tramvajsko postajališče na Poljanski cesti pred licealno knjižnico nima nobenega smisla, ker tam ni vhoda ne v knjižnico, ne v gimnazijo ne v kakšen drug javen zavod. Postajališče naj se pomakne za en drog naprej, na vogal gimnazijskega vrta, oziroma ulice. Tu ima potem svoj pomen. Izstopali bodo tukaj gg. profesorji, obiskovalci in uradniki knjižnice, učenci in prebivalci (oziroma posetniki) tega dela mesta. Prosimo, da sl. tramvajška uprava tej upravičeni želji občinstva ustreže. In za takšno malenkostno premostitev ni treba komisije, koje se ima udeležiti cela vrsta faktorjev, celo zastopnik železn. ministrstva!

Za italijansko gimnazijo v Pulju so sklicali akademiki velik shod v dvorani „Politeama Ciscutti“. Poročal je dr. Rodinis, ki je dokazoval, da Pulj mora dobiti italijansko gimnazijo. Govoril je tudi deželni glavar dr. Rizzi, ki je navajal, kateri koraki so se dosedaj že vse napravili pri vladi, da bi bolj skrbela za italijansko šolstvo. Opozarjal je, da zdržuje vlada v Pulju za Nemce, ki jih je le 12%, nemško gimnazijo in nižjo realko.

Mogunški pevec v Mariboru. Mariborski Vsenemci so imeli v nedeljo v svoji sredi mogunške pevec. Stvar je bila silno klavna. Glavna stvar je bila ptje, ne petje. Samo pilo se je in govorilo v tistih nemških puhlih frazah, kot so jih vajeni naši Nemci. Wastian je kar jokal, ko je dopovedoval nevernim Mogunčanom, kako reveži so mariborski Nemci, ki se v potu obraza bore za nemško grudo, da jim je ne odvzame slovenski vrag. Mogunčani so se muzali ob tem jadikovanju in ko je Wastian to videl, začel jih je pridušiti, naj vendar kažejo povsod „die echte all-deutsche Nationstreue“ in naj ne pozabijo, da ravno mariborski Nemci še drže nazaj Slovence, ki bi sicer prlomastili kdaj v Nemčijo in jo v svoji poželjivosti spravili pod se. Mogunčani so se smejali tem besedam. Najbolj so se zamerili Mariborčanom s tem, da niso hoteli hajlati. Mariborski Nemci so hajlati vsi divji, Mogunčani so pa ostali hladni, tudi če so jih njih gostitelji še tako zalivali. Dejali so, da ne pridejo nikdar več med te ljudi.

Velikanski požar v Trstu. K večerajšnji brzjavici o tem požaru se nam še poroča iz Trsta: Trdka Exner je imela v svojem skladišču, ki je zgorelo, vse pohištvo bivšega

italijanskega generalnega konzula barona Squittijs, ki je kakor znano zapustil Trst in se preselil v Cefinje kot poslanik. Njegovo pohištvo bi se imelo te dni odposlati naprej, a je vse zgorelo. Poštne direkcije se je posredilo, spraviti na varno vse svoje vozove za poštne pošiljke. Spravljeni so bili ti vozovi tik posorišča. Kako je ogenj nastal, še ni nič gotovega. Nekateri sodijo, da je bil ogenj poddejan. Neki železniški uslužbenec je namreč povedal, da je videl začetki goreti na dveh različnih krajih in sicer v delu ob ulici Tor S. Piero ter v onem, ki leži med Miramarsko cesto in ulico Santa Teresa. Skupna škoda znaša najmanj 800.000 K, ki jo pa krije zavarovalnica. Zgorelo bi bilo skoraj tudi 6 otrok čuvaja trdke Matathias, da jih niso zadnji trenutek rešili.

Pol gostilne se razbili v Trstu 31letni Jožef Perič iz Komna, 25-letni Anton Spavec iz Postojne in 31letni Avgust Tomšič iz Ljubljane. Troperesno deteljico so seveda vtaknili pod ključ.

Rezeravniki, ki so poklicani k vojaškim vajam s kolesi, morajo imeti svoja kolesa v takem stanju, da so porabna. Vsak mož dobi po končanih vajah 10 K odškodnine.

Mestna policija kje si? Piše se nam: Danes ponoči so med drugo in četrto uro, torej skozi dve uri nemški fantalini koncem Fran Josipovih ulic tulili, vpili, peli, skakali, razbijali in na vse mogoče načine razgrajali ter nočni mir kalili, da so se prebivalci tega mestnega dela le zgražali nad tem huronskim vpitjem nemških kulturonošev. Da ni bilo mogoče ves ta čas odasa zatisniti, je pač samo ob sebi umevno in kaj so občutili bolniki tega kraja, si pač lahko predoči vsak človek. Pisec teh vrstic pa ne more razumeti, kako je mogoče, da nemški pijanci v sredini mesta morejo 2 uri nemške buršove pesmi tuliti in na vse mogoče načine razgrajati, ne da bi mestna policija takim škandalom hitro konec naredila. Stvar izgleda tako, kakor da uživajo nemški razgrajalci posebno varstvo mestne policije, sicer bi moral vendar redar, ki stoji pred pošto, takoj ustaviti take ponočne škanđale. Kje pa je bil danes? Kako pridejo mirni meščani do tega, da pijani nemški razgrajalci nemoteno nočni mir kalijo in trudne ljudi vznemirjajo in razburjajo? Čemu pa imamo policijo, če nas ne brani pred razgrajalci pijanci po noči? Če se že po vaseh povsod skrbijo za to, da se razgrajalci zapro, zakaj pa smejo nemški pijanci v Ljubljani brez kazni nočni mir po dve uri kaliti, ne da bi se policija prikazala? Ali si bomo morali sami brez policije pomagati? Prosimo da se hitro poskrbi, da taki dogodljaji ne bodo več mogoči.

Tatvini. Včeraj popoldne je bilo v farni cerkvi pri Devici Mariji v Polju v tabernakelj vlomljeno in iz njega ukradeni dve srebrni, pozlačeni čaši (kelih) in taka patena v skupni vrednosti 200 K. Tatvine sta sumljiva dva delavca, doma najbrže nekje iz Istre ali Goriškega, katera sta se po tatvini obrnila proti Ljubljani. Navedena sta tudi v soboto zvečer ukradla na Stari poti v družbi svojega tovariša Gerbeca, katerega je pa policija aretovala, za 36 K obleke, potem pa odšla na „delo“ dalje. — Živnozdravniku gosp. nadzorniku Alojziju Pavlinu je bilo snoči iz veže v Janez Trdinovih ulicah št. 2 ukradeno že staro „Styria“-kolo, modela iz leta 1898. Kolo ima kavčuke na kolesih že zakrpane, držali sta bili že slabi, sedlo pa je imelo spirale polomljene. Vredno je okoli 90 K. Pozor pred nakupom!

Deber cvet je izgubil št. jacobski okraj. Lahkočivka znana Stefanija Rotarjeva „Štefa“ je namreč po tem okraju ponoči in podnevi operirala, hodila celo v moški obleki in uganjala razne nedostojnosti in tudi nepoštenosti. Ker je bila že zaradi tatvine in po § 5 vlač. zakona predkaznovana, jo je sedaj okrajno sodišče zopet obšutno kaznovalo, ko pa odsesti kazni, se bode šla pa vrhu tega učiti delat v prisilno delavnico v Lankovce.

Konja sta se spališila včeraj hlapcu Francetu Verbiču iz Vodmata pred kavarno „Avstrijca“, ko je neka mimoidoča dama razpela rdečo solnčnik. Zdirjala sta po Sv. Petra cesti in nekemu obrtnemu vajencu pred „Lloydom“ razbila voziček, potem pa dirjala naprej in ju je na vozu sedeci hlapec zamogel ustaviti šele pri deželnem dvorcu.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 15 Slovencev in 10 Hrvatov. 7 Hrvatov je šlo v Kočevje, 25 v Heč, 19 na Tirolsko, 14 v Inomost 23 v Bad Gastein, 15 v Ljubno, 17 Slovencev pa v St. Mihael na Koroškem. Na Dunaj se je odpeljalo 10 Kočevarjev.

Našel je poštni sluga otroško povrhno jopico. Neka gospodična je izgubila oziroma popustila črno žametasto pelerino s rdečo podlago.

V mestnem zgradbenem uradu se zaradi snajenja uradnih prostorov v četrtek, dne 16. t. m. ne uraduje.

Društvena godba ljubljanskega koncertuje danes zvečer na vrtu meščanske pivarne (A. Dekleva). — Vstopnina prota. Začetek ob 8. zvečer.

Društvena godba ljubljanskega koncertuje jutri zvečer na vrtu hotela „Ilirija“ (Kolodvorske ulice). Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina prosta.

Drobne novice.

— **Kap je zadela** v Londonu srbskega poslanika dr. Miličevića. Pokojnik je bil šele 39 let star ter je bil rojen na Dunaju kot sin ogrskega Srba, a je že z 19letom prestopil v srbsko službo.

— **Perotna obravnava proti knezu Eulenburgu** se je včeraj z ministrskim dovoljenjem preselila v bolnišnico Charité, ker je obtoženec tako bolan, da ga niti prenašati ne morejo več. Ker tudi v bolnišnici ni mogel odgovarjati, se je morala obravnava prekiniti. Ako se v teku treh dni ne bo moglo nadaljevati, začet se bo moralo znova, ter je vsa dosedanja obravnava brezuspešna. Zdravniki prorokujejo, da kneza najbrže reši obsodbe — smrt.

— **88 soc. demokrat v državnom zboru.** Pri dopolnilnih volitvah v severni Šleziji je bil namesto pok. Kaiserja izvoljen za državnega poslanca socijalni demokrat Müller. S tem so dobili socijalni demokratje svojega 88. poslanca.

— **V gorah se je ponesrečil** urednik „Prager Tagblatt“ K. Tschuppi.

— **Nevarnega vlomilca** so prijeli v Zloczowu na Gališkem. Dasi se je izdal pod tujim imenom, vendar se je dognalo, da je to tisti Lužinsky, ki je lansko spomlad vlomil v davkarijo v Olesku ter odnesel 100.000 K.

— **Zeppelinova zrakoplovba** se je morala včeraj takoj v pričetku prekiniti zaradi neke poškodbe na zrakoplovu. Polet se izvrši danes.

— **Bančna roparja**, ki so ju prijeli včeraj v Monakovem, sta Angleža Mark in Anderson, bitiša bankirja, ki sta zadnje čase izvršila v večjih mestih več ropov in vlomov v bančne zavode.

— **Grol Fückler** znani rogovilež proti Židom v Berlinu, je proglašen za umobolnega ter stavljen pod kuratelo.

— **Novo japonsko ministrstvo** je sestavil marki Kačura.

Razne stvari.

* Ali ima zamorec dušo? Dočim so kulturne kolonijske države, kakor Anglija, Francija, Nizozemska uvedle enakopravnost za zamorce in belokozce, oglašajo se na Nemškem ljudje, ki se temu protivijo, češ, da zamorec ni človek, temuč le izpopolnjena žival. Tako je nedavno neki Waldemar Schütze izdal brošuro: »Selvarz gegen weiss«, kjer govori nemški kolonijalni politik ter razlaga svoje nazore o postopanju z zamorci. Schütze pravi, da zamorec ni človek ter vsled tega smatra za neuspešne poskuse oplemenititi zamorca s kulturo. To se zdi njemu enako kakor če bi hotel kdo odgojiti mačko za krotko ovco. Zamorec je treba, pravi Schütze, krotiti kakor divjo zver, ker se nikdar ne bo oplemenitil s kulturo, vedno bo sovražil belokozca kot roparja in tlačitelja njegove divjake svobode. Samo s strahom in batinami je mogoče držati zamorca na uzi. Edino, kar se more storiti koristnega, je to, da kolonijalna oblast nauči zamorca raznih praktičnih znanosti. Schütze vsled tega očita Angleški, zakaj postopa tako dobrohotno z zamorci, češ, da jo zadene zato kazen, da se bodo Kafri v Južni Afriki spuntali in vzdignili. Dasi so ti nazori paganski in nečloveški, vendar je na Nemškem mnogo ljudi, ki so na Schützejevi strani, in sicer so to razni — nadljudje.

* Kaj je vse največje na svetu. Največji ocean je tihi ocean; največje morje je Sredozemsko morje; največji zaliv je mehiški zaliv; največja reka je reka Amazonka; najprostranejšje jezero je Gornje jezero v Severni Ameriki; največji otok je Avstralija; največje mesto je London; največja zgradba je cerkev sv. Petra v Rimu; največja puščava je Sahara; najprostranejšje gozd je gozd Feniz v Dublinu; najvišji hrib je Everest v Hindostanu in najveličastnejši most je Colgate v Brooklinu v Njujorku.

* Zvonik sv. Marka v Benetkah hite graditi, tako da upajo, da bo dokončan oktobra meseca. Zdaj je visok že 27 metrov. Vsak mesec ga sezidajo 3 1/2 metra. Stran spodnje baze meri 12.80 metra, zgornje pa 11.98 metra. Potrebna opeka je žgana dvakrat, in sicer v lesnem ognju. Predno

je rabijo, leži teden dni pod vodo. Vsak dan porabijo 3500 kosov te opeke in 20 stotov cementa. Nova podlaga zvonika prenese trikrat toliko teže, kakor bo težek zvonik. 100 zidarjev dela povprečno vsak dan pri tej zgradbi, ki bo popolnoma končana aprila 1911.

* **Najnovejši Mark Trvainov** dovtip. V Milwaukeeju, kjer se popije največ piva, so vprašali nedavno Mark Twaina za njegovo mnenje glede temperencierjev. Mark Twain je odgovoril: Dvomim, da bi to gibanje imelo kaj uspeha dotle, dokler živi le en Nemec na svetu. Šele nedavno je neki Nemec izumil način, kako je mogoče kuhati žganje iz žganja. Kako se naj pijačevanje potem zabrani, ako bo lahko človek dobil najlepši delirium tremens, ako si enostavno odžaga nogo od jedilne mize.

* **Kako so se širila mesta** v 19. stoletju. Pred francosko revolucijo je bilo v Evropi 21 mest z več kot 100.000 prebivalcev, in sicer: London, Dublin, Pariz, Marilja, Lyon, Amsterdam, Berlin, Hamburg, Napulj, Rim, Milan, Benetke, Palermo, Madrid, Lizabon, Barcelona, Petrograd, Moskva, Varšava in Kodanj. Danes je takih mest 160, a med njimi 55 z več nego 250.000 duš, 23 mest ima pol milijona in več, 6 mest pa najmanj milijon prebivalcev. Ako prištejemo k tem še ameriška velika mesta, imamo 12 mest, katerih vsako ima nad milijon prebivalcev.

* **Strašna rodbinska drama.** V Saragresu je kmet Biro bil ljubosumen na svojo ženo, zato ga je žena zapustila ter šla k svojemu očetu. Dne 18. m. m. je bila pri sodišču prva obravnava zaradi ločitve zakona. Ker se nista mogla poravnati, zgrabil je nož ter zabodel ženo 15krat v prsi. Nato je pobegnil iz dvorane, šel k očetu umorjene žene ter ga z revolverjem v roki prisilil, da mu je izročil štiri njegove otroke. Doma je začel streljati na nje ter so trije otroci padli mrtvi, četrti pa je bil ranjen. Potem je pobegnil v svoj vinograd. Zasledovali so ga oboroženi sosede. Ko so se mu približali, skušal se je obesiti, a vrvi se je odtrgala. Iz strahu pred linčanjem se je z nožem večkrat zabodel v prsi ter si prerezal vrat, vendar se ni usmrtil.

* **Ptice na ženskih klobukih.** Angležinje so razburjene, a najbolj modistinje. Kraljica se je namreč zelo grajalno izrazila nad modo, da se okrašajo ženski klobuki z napačnimi pticami ali s perjem ptic pevk. To je dalo povod najuglednejšemu angleškemu lordu, da je izdelal zakonski načrt, ki se predloži že v najkrajšem času parlamentu ter stopi v veljavo že v jesenski sezoni. Zakon zabranjuje porabo perja ptic pevk za krašenje klobukov, le perje roparskih ptic se bo smelo v ta namen porabljati. Globa je določena na 100 mark ter se vsak tak okras dami takoj na ulicah konfiscira. Le inozemke se bodo smele še v bodoče postavljati po Londonu s »kralitimi« klobuki. Pri tej priliki se je izračunilo, da so londonske modistinje v drugi polovici leta 1907 porabile za okraske ženskim klobukom 19.000 napačenih ptic pevk in perje 115.000 koristnih ptic.

* **Požar v Borislavu.** Prijatelj, ki je prebil več tednov v Borislavu, nam piše, da je notico, priobčeno v št. 154. našega lista, popraviti v toliko, da ni zgorelo 1500 j a m ali kakor jih tam imenujejo Poljaki »šibov«, kojih je vseh kakih 200—250, ampak zgorelo je okoli 1500 cistern sirovega petroleja ali poljski »ropek«, tako se imenujejo oni s petrolejem napolnjeni železniški vagoni, s kojimi se prevažajo sirova »ropa« in pa čiščeno kamnitno olje, ki drže polni okoli 10.000 litrov, kar bi znašalo 15 milijonov litrov uničenega olja. En »šib« ali jama, ako je zelo dobra, daje na dan, to je v 24. urah po deset do dvajset cistern ali vagonov rope, koja postane šele po rafiniranju porabljen petrolej. — Zadnja brzjavna poročila javljajo, da je pogorelo vsega skupaj 6 (šest) jam v Tustanich, to je sosednja vas od mesta Borislava, kjer se nahaja okoli 200 še nepoškodovanih »šibov«.

* **Kurjava s petrolejem** namesto s premogom na galiških železnicah. Srečni slučaj, da so v selu Tustanovice blizu Borislava v Galiciji izvršili tako jamo za petrolej, ki bljuje enako vulkanu izredno veliko množino »rope«, to je nerafiniranega petroleja, je povzročil, da je cena takega petroleja zadnji čas jako padla in da je mnogoteri producent, imajoči po en ali dva »šiba« (jama) na kraju propada, ker ne more prodajati olja tako poceni, kakor ga oddaja ona ravnokar izvrtana jama Oil City! Zato so prosili vsi producenti železniškega ministra dr. Derschatto, naj se osebno prepriča o stvari na licu mesta in da naj uvede sirovi petrolej ali »ropo« za kurivo na vseh železniških progah vzhodnje Galicije. Minister je bil res v Borislavu in Drohobiču ter je obljubil, da se v

2447 hotelirka.

radi preselitve se cenó predá razna
hišna oprava
na Starom trgu št. 6, II. nadst. 2446 1

Stare, za vino še rabljive
SODE
vsake velikosti kupi Janez Marinič,
Zagorje-St. Peter na Krasu. 2438 1

Kontorist
perfektni stenograf in strojeopisec,
popolnoma zmožen slovenskega in
nemškega jezika, se sprejme takoj
v pisarni usnjarske tvornice Karla
Pollaka v Ljubljani na Dunajski
cesti št. 23. 2440

Nova enonadstropna hiša
(vila) v prav prijaznem kraju v
Ljubljani, s prosto ter idilično lego
in lepim vrtom, davka prosta, se
prodá. Zahteva se samo polovico
kupnine, odnosno tudi manj, drugo
lahko ostane na hiši.
Informacije daje upravništvo
„Slov. Naroda“. 2288-3

Gostilna
v neposredni bližini Ljubljane se
odda takoj v najem ali na račun
pod prav ugodnimi pogoji z vsem
inventarjem proti mali kavojji; brez
kavojje se ponudniki že naprej od-
klanjajo. 2430-3
Več se izve pri posetniku An-
tonu Maverju, Ljubljana, Metel-
kove ulice št. 19.

Gostilna
„pri Bobenčku“ na Glincach na oglu
državne in nove ceste v Ružno dolino,
z novimi restavracijskimi prostori,
lepim kostanjevim vrtom, z acetilin-
sko razsvetljavo, skoraj popolno opravo
in lepim stanovanjem s koncesijo vred
se odda takoj v najem, oziroma s
1. avgustom ali pozneje. 2439-1
Natančneje se izve na Glincach
št. 37.

Trgovski prostori
z opravo za trgovino z mešaním blagom
se oddajo za daljšo dobo takoj v
najem. Trgovina je najstarejša in v
obsežni okolici prav dobro poznana
ter ima velik promet. 2176-8
Kje, pove iz prijaznosti posre-
dovalnica Slovenskega trgovskega
društva „Merkur“.

Kleparski pomočniki
samo samostojni in dobro izurjeni
delavci, se sprejmejo takoj proti
dobri plači (4-5 K na dan). —
Sprejmejo se tudi
vajenci
proti plačilu. 2241-1
L. M. Ecker v Ljubljani.

Dober tek
3703-12
vam daje poraba —
Kaiserjeve
karamele iz poprove mete.
Zdravniško preizkušene in
priporočene!
Nenadomestljive ob motenju prebave,
pomanjkanju slasti, želodčni slabosti itd.
Osvetluje in poživlja središče.
Zavitek po 20 in 40 vin.
Zalogo imajo: V Orlovi lekarni, poleg že-
leznega mostu v Ljubljani, v lekarni Jos.
Mayr v Ljubljani, v dež. lekarni pri Ma-
riji Pomagaj Milana Lousteka v Ljubljani,
pri Ubaldini pl. Trnkociju v Ljubljani,
pri O. Piccoliju in pri A. Bohincu pri
Kroni v Ljubljani. — V Novem mestu v
lekarni Karel Adrijanič. — V Vipavi v
lekarni I. Hus. — V Ribnici v lekarni pri
Sv. Štefanu Jos. Ančik. — V Idriji v le-
karni Daniel Pirc. — V Metliki v lekarni
Ivan Ojuričič. — V Radovljici v lekarni
A. Roblek. — V Litiji v lekarni Hinko
Brill. — V Kranju v lekarni K. Savnik.

Vodovodi
kanalizacije, kopališke naprave
Inženir - hidroteht
Konrad Lachnik, Ljubljana
Boštova nova ulica št. 4. Brzojavlj.: Lachnik-Ljubljana.

Hutter & Schrantz d. d.
Dunaj Mariahilf in Praga-Bubna. 1078-7
* * * * *
OGRAJE, PLOTI ZA PARKE ZA DIVJAČINO,
BODEČA ŽICA, ŽIGASTI MODROCI, ŽELEZNI PO-
STELJNAKI. PRORAČUNI ZASTONJ.

Veliko zalogo
gramofonov in plošč
tudi s slovenskimi komadi;
plošče
od
K 1.80
naprej
pri-
poroča
FR. P. ZAJEC, urar
2291 Ljubljana, S'arl try 26. 4

NIGRIN
najboljše mazilo za čevlje
daje najlepši blesk in ohranja usnje stanovitno
NIGRIN je zdravstvenega stališča
toplo priporočati, ker NIGRIN usnja tudi ob
neprestani rabi ne zapre neprodušno, torej
ne zabranjuje izhlapevanja nog. 809-20
Napredaj povsod.
St. Fernolenti, Dunaj, c. in kr. dvor. dobavitelj.

Novost!
Zastonj in poštne prosto naročajte
moj novi veliki
cenik s koledarjem
za vsakovrstna darila, ki je ravno izšel.
FR. ČUDEN urar in trgovec
v Ljubljani.

„The Gresham“
zavarovalna družba za življenje v Londonu.
pod nadzorstvom c. kr. avstrijske in angleške vlade.
C. kr. avstrijska vlada je v varnost avstrijskih zavarovancev pripoznala
K 33,743.421-70.
Izvod iz poročila glavne skupščine dne 17. maja 1906 v Londonu.
1. Splošni prejemki za l. 1905 K 32,677.-80-
2. Splošna aktiva dne 31. dec. 1905 „ 223,817.-09-
3. Izplačane police „ 618,093.-05-
4. Splošni presežek dne 31. dec. 1905 „ 7,223,290.-
Poraba presežka:
Dobiček zavarovancem K 5,295.843.-
Dividende in obresti „ 726.575.-
Nadaljna rezerva za eventualno znižanje obrestne
mere „ 1,200.872.-
K 7,223,290.-
3201-11
Novi tarifi z ugodnimi kombinacijami (zavarovanje življenja pokojnine in otrok) oddaja zastonj in
poštne prosto.
Generalno zastopstvo v Ljubljani, na Frano Jožefovi cesti št. 17 pri
GVIDONU ZESCHKO.
Osebe, ki se hočejo poslužiti svojih dobrih zvez in ki so sposobne za nabiranje zavarovanj v
mestu in na kmetih, se takoj nastavijo s stalno plačo in provizijo.

Slivovka
tropinovec
kranjski brinovec
1296-28
se dobi v sodih od 60 litrov naprej po
prav primerni ceni v zanesljivi ka-
kovosti v
veležganjarni in
rektifikarni sadja
M. ROSNER & Co., Ljubljana
Sp. šiška, poleg Keiserjeve pivovarne.

Dobre ideje, prostorna
prodajalna
s mešaním blagom na lepem pro-
storu v Ljubljani ter poleg spadajoče
stanovanje
z sebo, kuhinjo, kletjo in drvar-
nico in 25-30 m² vrta za ze-
lenjavo se takoj ali za avgustov
termin odda. Letna najemina 500 K.
Poizve se na Opekarski cesti,
Veliki straden št. 9, pri Alojziju
Vočaku v Ljubljani. 2334-4

Gostilna
pri „Krajkovčanu“
Valvazorjev trg 4.
Istrijanec rum. l 56 h
beli „ 64 „
Cviček rdeči „ 72 „
„ „ „ 88 „
Rebula „ „ 88 „
„ „ „ 96 „
Refoškát „ 96 „
Dobe se tudi vedno mrzla
in gorka jedila. 2397 2

Oes. kr. avstrijske državne železnice.
Izvod iz voznega reda.
Veljaven od dne 1. maja 1908. leta
Odhod iz Ljubljane juž. žel.
5:50 jutraj. Osební vlak v smeri: Jesenice,
Gorica, d. ž., Trst c. kr. drž. žel. (ob ne-
deljah in praznikih do Trbiža).
7:05 jutraj. Osební vlak v smeri: Trbiž,
Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica,
d. ž., Trst c. kr. drž. žel., Beljak čez Po-
drožico, Celovec, Praga.
7:07 jutraj. Osební vlak v smeri: Gro-
suplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
9:26 predpoldne. Osební vlak v smeri:
Jesenice, Beljak, (čez Podrožico) Celovec,
Praga.
11:38 predpoldne. Osební vlak v smeri:
Trbiž, Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel.,
Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak,
(čez Podrožico) Celovec.
1:05 popoldne. Osební vlak v smeri: Gro-
suplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
3:45 popoldne. Osební vlak v smeri:
Trbiž, Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel.,
Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak,
(čez Podrožico) Celovec, Praga.
7:10 zvečer. Osební vlak v smeri: Grosuplje,
Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
7:38 zvečer. Osební vlak v smeri: Trbiž,
Jesenice, Trbiž, Beljak, (čez Podrožico)
Celovec, Praga.
10:40 ponoči. Osební vlak v smeri: Je-
senice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica drž.
žel., Trst drž. žel., Beljak juž. žel., (čez
Podrožico).
Odhod iz Ljubljane drž. koledvor:
7:28 jutraj. Osební vlak v Kamnik.
2:05 popoldne. Osební vlak v Kamnik.
7:10 zvečer. Osební vlak v Kamnik.
10:50 ponoči. Osební vlak v Kamnik. (Same
ob nedeljah in praznikih.)
C. kr. ravnateljstvo državnih železnic v Trstu.

Projekti in izvršitev pri domači
specialni tvrdki
(tehn. zved. mnenja ob poveritvi
gradbe zastoni).

Brivski pomočnik
se takoj sprejme pri
Ivanu Potušek, brlovcu v Kranju.

Kavarna „Iirija“
v Ljubljani,
3 minute od Južnega kolodvora
je vsak dan
vso noč odprta.

Pristen dobri
brinjevec
se dobi pri 809 15
L. ŠEBENIKU v Spod. Šiški.

Vsa 1443-13
parketska
dela
prevzema ter da material
JOSIP PUCH
Ljubljana, Gradaške ul. 20.
Ceno! Solidno!

Odhod iz Ljubljane juž. žel.
6:56 jutraj. Osební vlak iz Beljaka juž. žel.,
Trbiža, Jesenice, Gorice, Trsta, Trbiža.
8:34 jutraj. Osební vlak iz Kočevja, Straže-
Toplice, Rudolfovega, Grosuplje.
11:22 predpoldne. Osební vlak iz Praga,
Celovca, Beljaka juž. žel., čez Podrožico
in Trbiž, Gorice drž. žel., Jesenice, Trbiža.
2:32 popoldne. Osební vlak iz Kočevja,
Straže Toplice, Rudolfovega, Grosuplje.
3:56 popoldne. Osební vlak iz Beljaka
juž. žel., Trbiža, Celovca, Beljaka (čez
Podrožico) Gorice drž. žel., Trsta drž.
žel. Jesenice, Trbiža.
6:50 zvečer. Osební vlak iz Praga, Celovca
Beljaka (čez Podrožico) Jesenice.
8:37 zvečer. Osební vlak iz Kočevja, Straže
Toplice, Rudolfovega, Grosuplje.
8:45 zvečer. Osební vlak iz Beljaka juž.
žel., Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Pod-
rožico) Trsta drž. žel., Gorice drž. žel.,
Jesenice, Trbiža.
11:50 ponoči. Osební vlak iz Trbiža, Ce-
lovca, Beljaka (čez Podrožico) Trsta
drž. žel. Gorice drž. žel., Jesenice.
Odhod iz Ljubljane drž. koledvor:
6:46 jutraj. Osební vlak iz Kamnika.
10:59 predpoldne. Osební vlak iz Kamnika.
6:10 zvečer. Osební vlak iz Kamnika.
9:59 ponoči. Osební vlak iz Kamnika. (Same
ob nedeljah in praznikih.)
(Odhodi in prihodi so označeni v srednje
evropejskem času.)

Zanesljivega in spretnega
delovodjo
sprejme v jeseni
tovarna za glinske izdelke
(opekarna) 2374 2
v Raču.
Ponudbe s spričevali usposoblje-
nosti do konca avgusta 1908
dr. R. Pipuš v Mariboru.

„SLAVIJA“
45-80
vzajemno zavarovalna banka v Pragi.
Rez. fond: 41,335,041-01 K. Izplačane odškodnine in kapitalije 97,814,430-97 K.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države
z vseslovensko-narodno upravo.
Generalni zastop v Ljubljani, ligar pisarne so v lastnej bančnej hiši
v Gosposkih ulicah št. 12.

Zavaruje poslopja iz premičnine proti
požarnim škodam po najnižjih cenah.
Škode cenjuje takoj in najkrajše.
Učiva najboljši sloves, koder postuje.
Dovoljuje iz čistega dobička izdatne
podpore v narodne in občnkoristne
namene.

Uladimir Vojska

Angela Vojska roj. Smola

poročena.

2444

Gradec

dne 15. julija 1908.

Novo mesto.

Kopalno perilo

zaradi pozne sezone in velike zaloge

2301 2 20 odstotkov ceneje.

C. J. Hamann, Mestni trg št. 8, Ljubljana.

858 41

Velika Priznana najboljša

zaloga oblek za gospode in dečke. delavnica za izdelovanje oblek po meri.

Stalne, na vsakem predmetu označene cene. Velika zaloga domačega in pristno angleškega blaga.

A. KUNC

Ljubljana, Dvorski trg št. 3.

Oblastveno varovano!

„Hygienicus“



Varstvena znamka.

senzacionalna iznajdba, ki daje oblačilnemu blagu izgledanje novega.

Neutrpljivo za namizno, posteljno, toaletno perilo, bele (ne škrobljene) srajce, bluze, nevestinske opreme, vitraže, zastorje, čipke, pajčolane itd.

„Hygienicus“ dela perilo konsistentno in izredno voljno kakor žamet, pavolnitiim blagom pa daje izgledanje holandskega platna. Vedno enako velikega učinka za vse tkanine: platnene pavolnate, volnate ali svilene.

! Razkuževajoče! 2147-9

Dobiva se v vseh špecerijah, kolonijalnih, drogerijskih in podobnih trgovinah.

L. CHIOZZA & COMP., CERVINJAN, PRIMORSKO.

Naznanilo preselitve.

Slavnemu občinstvu si usojam naznaniti, da sem preselil iz Wolfvih ulic št. 8 svojo delavnico za

upeljevanje vodovodov v Kolodvorske ulice št. 28.

ter prosim, naj se mi cenjena naročila za naprej izročajo v novo stališče.

Uverjen sem, da si pridobim in ohranim naklonjenost in zaupanje častitih naročnikov ter znamenjam z odličnim spoštovanjem 2443 -1

Anton Achtschin, inštalater vodovodov, Kolodvorske ulice št. 28, Ljubljana.

Urrarski

učenec

se sprejme pri Rudolfa Rusa v Kranju. 2265 14

Krasno
BLUZE
največja izbira v svili in drugem modnem blagu tudi po meri. Vsakovratna krila, perilo in otroške obleke priporoča po najnižjih cenah
M. KRISTOFIČ
per. Ručar
STARI TRG št. 28.

Prva
goriška vinska klet
Ljubljana, Stari trg št. 13.

Da zamoremo ustreči želji p. n. odjemalcev nabavili smo osebno še različna vina samo prve vrste, za kojih pristnost se popolnoma jamči, ter zagotavljamo vedno točno in vestno postrežbo.

Cene vin:		
Isabella črna	liter	28 kr.
Turlanske črne	"	32 kr.
Feran istrski črn	"	36 kr.
Refoške istrski črn	"	40 kr.
Modra frankinja	"	44 kr.
Cvilek najfinjši	"	44 kr.
Burgundec	"	48 kr.
Teran kralški	"	60 kr.
Vipavsko belo	"	32 kr.
Istrsko belo	"	32 kr.
Goriško rumeno	"	36 kr.
Rebula prve vrste	"	40 kr.
Rizling goriški	"	52 kr.
Muskatelec	"	60 kr.
Polinkovec (Wermouth)	"	80 kr.



Prednaznanilo.
Prvi svetovni atlet
pride v kratkem v Ljubljano.
V nedeljo, 19. julija
ob polu 5. popoldne
se bode vršila 2442

velika senzacionalna edina predstava
v areni na stavbišču nekdanje deželne bolnice na Dunajski cesti.
Zanimivi sporedje razviden iz lepakov.
Proizvajatelj predstave je g. Tiberio, rojen Španec, kot svetovnoznani bikoborec, ki je že prepotoval ves svet, in je za svoje velike uspehe odlikovan s 125 kolajnami.

Najnovejše bluze

svilnate, batistne, čipkaste, volnate in iz modnega blaga,

damski klobuki najnovejše mode moderni pasovi, damski in otroški predpasniki, spodnja krila, ovratniki in kravate.

Dalje priporoča svoje bogato zalogo domačega dela tudi po meri in po najnižjih cenah.

F. Just-Maschke

Ljubljana, Židovske ulice št. 3. 2252-4

Velika serijska prodaja!

60% nižje cene za vse poletne predmete n. pr.: damsko batistne in svilnate obleke, svetle obleke, piketaste in platnene krila ter čipkaste in batistaste bluze. Moške in deške listrove in pralne obleke in lahke obleke iz poletnega blaga.

„Angleško skladišče oblek“

O. BERNATOVIČ

v Ljubljani, Mestni trg št. 5.

Narodna knjigarna

v Ljubljani, Jurčičev trg št. 3

priporoča naslednja dela:

Iv. Cankar: Aleš iz Razora.

Ta povest iz narodnega življenja je velikanima in spada med najboljše dela tega pisatelja. Broš. K 150, vez. K 250; po pošti 20 v več.

Ivan Lah: Vaška kronika.

Ta knjiga obsega več izvrstnih zgodovinskih povesti iz slovenske preteklosti in sicer iz dobe turških vojsk, kmetijskih vstaj, reformacije in renesance. Broš. K 170, vez. K 270, po pošti 20 v več.

Josip Jurčič: Zbrani spisi.

V 11. zvezkih so zbrani najlepši romani in povesti tega znamenitega pisatelja, ki se le s svojimi deli slovenskemu občinstvu tako priljubili, kakor samo malo drugih avtorjev. 1. Deseti brat. 2. Juri Kosjak. Spomini starega Slovenca. 3. Domen. Juri Kobila i. dr. 4. Tihotapec. Grad Rojini. Kloštrski žolnir. 5. Hči mestnega sodnika. Nemški valpet. Sin kmečkega cesarja i. dr. 6. Sosedov sin. Moč in pravica i. dr. 7. Lepa Vida. Erazem Tatenbach. 8. Cvet in sad. 9. Doktor Zober. 10. Rokovnjači i. dr. 11. Tugomer. Veronika Deseniška i. dr. Vsak zvezek velja broširan K 150, vezan 2 K, po pošti 20 v več.

Dr. Jos. Vošnjak: Zbrani dramatični in pripovedni spisi.

II. Doktor Dragan, drama v petih dejanjih. Broš. 1 K, po pošti 20 v. več. III. Lepa Vida, drama v petih dejanjih. Broš. 1 K, po pošti 20 v. več. Dr. Vošnjak ni samo jako priljubljen pripovedovalec, marveč tudi eden najboljših slovenskih dramatikov. Njegovi igri Doktor Dragan in Lepa Vida sta dosegli na odru najlepše uspehe. Ves čisti dobiček je namenjen družbi sv. Cirila in Metoda.

Dragotin Jesenko - Doksov: Pesmi.

V najlepši moški dobi umrla Jesenko je bil velenadarjen pesnik, a bil je pri tem skromen človek, ki zase ni delal reklame. Njegove pesmi, priobčene v ranih listih, so vzbujale občno pozornost. Po njegovi smrti so bile izdane in je čisti dobiček namenjen mnogoštevilni neprekrbljeni rodbini, ki jo je zapustil Jesenko. Vez. Izvod velja 3 K, po pošti 20 v. več.

Ljubljanski Zvon.

Tega prvega in najodličnejšega slovenskega literarnega časopisa je dobil še naslednje letnike: 1901, 1902, 193, 1904, 1905, 1906 in 1907. Vsak letnik velja broširan K 90.

Fr. Lipič: Strahovalci dveh kron.

Zgodovinski roman iz dobe velikih bojev med beneško republiko in turškimi cesarstvom, v katerih so igrali hrvaški in slovenski pomorski roparji znamenito vlogo 2 zvezka. Broš. oba 2 K, po pošti 40 v. več.

Koristka.

Roman iz ljubljanskega gledališkega življenja v polpreteklem času. Broš. 80 v, po pošti 20 v. več.

H. Kirchsteiger: Pod spovednim pečatom.

Ta roman iz duhovskega življenja odkriva skrivnosti iz župnišč in duhovskega stanu sploh. Pisatelj je bil sam duhovnik. Dva zvezka. Broš. oba K 40, po pošti 40 v. več.

Zbirka znamenitih povesti.

I.

Štiri ruske slike.

Cena 60 v, s pošto 70 v.

Ta knjižica obsega štiri svetovnoznanih povesti, ki so jih spisal Gorkij, Čehov in Turgenjev.

Novi obrtni red.

Slov. izdaja. 1 K, po pošti 1 K 10 v.

Novi vinski zakon,

ki ga mora imeti nabitega v svojih prostorih vsak gostilničar, vsak kavarnar, vsak vinotrtar in vsak vinogradnik. Cena 70 v, s pošto 80 v.

Uzorna pravila

za obrtne zadruge.

Cena 50 v, s pošto 60 v.

Uzorna pravila

za pomočniške zbornice.

Cena 30 v, s pošto 40 v.

Ponudimo vsako poljubno množino:

zidarske strojne opeke,
zarezano strešnike (sistem Marzola)

(za privezanje ali pribitje na late, torej popolnoma varno proti nevihti.)

Portland-cement najboljše vrste,
pečni, štedilniki in drugi stavb. material.

1908 15.

F. P. VIDIC & Komp., Ljubljana.